

Viite

Yleisten asioiden neuvosto (koheesioasiat) 26.2.2026

Yleisten asioiden neuvoston kokoontuu torstaina 26.2.2026 Brysselissä. Suomea edustaa kokouksessa eurooppaministeri Joakim Strand.

Neuvoston on tarkoitus käydä näkemystenvaihto koheesiopolitiikan väliarvioinnista 2021–2027 saaduista opeista tulevaisuutta varten. Puheenjohtajan tavoitteena on käydä keskustelua väliarvioinnista. Kokouksessa ei ole muita keskustelukohтия.

Suomi tukee komission ehdotusta suunnata koheesiovaroja kokonaisturvallisuuden lisäämiseen. Suomi näkee sotilaallisen liikkuvuuden hankkeiden, puolustusta palvelevan infrastruktuurin rakentamisen sekä puolustusteollisuuden monipuolisen kehittämisen vahvistavan alueiden kilpailukykyä ja lisäävän työllisyyttä.

Neuvoston on tarkoitus hyväksyä myös päätelmät EU:n kaupunkiagendasta. Suomi voi hyväksyä neuvoston päätelmät.

Puolen päivän kokous päättyy lounaaseen, johon ei liity erillistä keskusteluaihetta.

Asialista:

Esityslistan hyväksyminen

(mahd.) A-kohtien hyväksyminen

a) Muiden kuin lainsäädäntöasioiden luettelo

b) Lainsäädäntöasioiden luettelo (Euroopan unionista tehdyn sopimuksen 16 artiklan 8 kohdan mukainen julkinen käsittely)

Muut kuin lainsäädäntöasiat

Päätelmät EU:n kaupunkiagendasta

Hyväksyminen

s. 3

Koheesiopolitiikan väliarviointi 2021–2027; opit tulevaisuutta varten

Periaatekeskustelu

s. 7

Muut asiat

Työ- ja elinkeinoministeriö

Perusmuistio

EU/105/2026-TEM-5

Voutilainen Olli

17.2.2026

Puheenjohtajavaltion ehdotus komission tiedonantoa ”EU:n Agenda kaupungeille: kasvun ja vaurauden edistäminen” koskeviksi neuvoston päätelmiksi

Kokous

Yleisten asioiden neuvosto 26.2.2026, koheesioasiat

Eduskuntatunnus

Käsittelyvaihe ja jatkokäsittelyn aikataulu

EU-puheenjohtajavaltio Kypros on laatinut ehdotuksen päätelmiksi koskien ”EU:n Agendaa kaupungeille: kasvun ja vaurauden edistäminen” (6300/26).

Päätelmät on määrä hyväksyä neuvostossa 26.2.2026. Puheenjohtajan esitystä päätelmiksi on käsitelty neuvoston rakennetoimien ja syrjäisten alueiden työryhmässä (SMOR).

EU-rahoitusta ei tässä yhteydessä suoraan käsitellä.

Suomen kanta

Päätelmät ovat Suomen hyväksyttävissä.

Pääasiallinen sisältö

Luonnos puheenjohtajamaan päätelmiksi käsittelee komission yhteistyössä eri osapuolten kanssa laatimaa asiakirjaa ”EU:n Agenda kaupungeille: kasvun ja vaurauden

edistäminen”, ja muodostaa samalla jäsenmaiden yhteisen kannanoton komission joulukuussa 2025 julkistamaan asiakirjaan.

Puheenjohtaja on toimittanut uuden päivitetyn version (3. luonnos) päätelmistä 10.2. Sen keskeisimmät muutokset suhteessa edeltävään 2. luonnokseen ovat seuraavat:

1. Kaupunkien roolin kuvausta esim. EU:n lainsäädäntöprosessien osallisina on hieman lievennetty ja täsmennetty vastaamaan niiden todellista muodollista asemaa
2. Kaupunkeihin toimijoina on liitetty mainintana myös niiden toiminnalliset alueet
3. Resilienssiä ja turvallisuutta koskevan kappaleen sisältöä on aiempien työryhmäkeskusteluiden perusteella ajantasaistettu siten, että nyt keskeisenä sisältönä on varautuminen, palvelujen jatkuvuus, yhteiskunnan resilienssi sekä hybridiuhkien ja disinformaation ehkäiseminen.
4. Päätelmissä on uusi ja yleinen kappale kaupunkien tukemisen jatkuvuuden ja ennustettavuuden puolesta, jolla epäsuorasti viitataan koheesiopolitiikan rahoitukseen.

Agendan tarkoituksena on määrittää strateginen kehys EU-politiikan alueellisen ja kaupunkinäkökulman vahvistamiselle. Agenda tunnustaa kaupunkien merkityksen EU-, kansallisen ja alueellisen tason politiikan suunnittelussa ja toteuttamisessa monitasoisen hallinnon puitteissa, kunnioittaen jäsenvaltioiden toimivaltaa ja erilaisten kaupunkihallintomallien moninaisuutta.

Päätelmissä todetaan, että noin 75 % EU:n väestöstä asuu kaupungeissa ja kaupunki-alueilla, joissa kohdataan merkittäviä haasteita, kuten asuntopulaa, sosiaalista syrjäytymistä, korkeita energiakustannuksia, väestörakenteen ja liikkumisen muutoksia sekä ilmastomuutoksen vaikutuksia. Samalla todetaan että paikallis- ja alueviranomaiset painavat täytäkseen noin 70 % EU:n lainsäädännöstä, mikä tekee niistä keskeisiä toimijoita EU:n tavoitteiden saavuttamisessa ja tehokkaassa toimeenpanossa.

EU-tason politiikkoja koskien päätelmät nostaa eri kokoisten kaupunkien roolin EU:n kilpailukyvyyn, innovoinnin ja kestävä kehityksen vetureina, erityisesti niiden kyvyn houkuttaa osaajia, tukea yrittäjyyttä sekä vahvistaa strategisia arvoketjuja ja investointeja. Kaupungit myös edistävät sosiaalista osallisuutta, innovointia sekä taloudellista, sosiaalista ja alueellista yhteenkuuluvuutta.

Päätelmissä nähdään kaupunkien rooli turvallisten julkisten tilojen varmistamisessa, radikalisoitumisen ehkäisyssä sekä järjestäytyneen rikollisuuden ja terrorismin torjunnassa. Keinoina tähän on mm. integroida resilienssi ja kriisivalmius älykkäällä ja osallistavalla kaupunkisuunnitteluun sekä että kaupunkien valmiuksien vahvistaminen.

Asumisen osalta päätelmät nostaa esille äskettäin hyväksytyn Euroopan kohtuuhintaisen asumisen suunnitelman, joka tunnistaa erityisesti kaupunkien kohtaaman asumispaineen ja määrittää toimia sekä EU-aloitteita niiden tukemiseksi. Työ kohtuuhintaisen, kestävä ja osallistavan asumisen parantamiseksi tehdään kunnioittaen jäsenvaltioiden toimivaltaa.

Kaupungit ovat keskeisiä toimijoita hiilineutraaliuden, ilmastosopeutumisen ja puhtaan energiansiirtymän edistämiseksi esimerkiksi päästövähennystoimien kautta. Kaupungit ovat avainasemassa kestävä, esteettömä, puhtaan ja tehokkaan monimuotoisen liikennejärjestelmän kehittämisessä.

Agenda sisältää myös Uuden eurooppalaisen Bauhaus -aloitteen mahdollisuudet tukea kestäviä käytäntöjä rakennetussa ympäristössä sekä laajentaa innovatiivisia ratkaisuja, joilla on myönteinen vaikutus eurooppalaisten elämänlaatuun.

Päätelmät tunnustaa niin ikään kaupunkien kasvavan roolin kansainvälisessä yhteistyössä ja kaupunkidiplomatiassa sekä niiden panoksen YK:n kestävän kehityksen tavoitteiden ja Uuden kaupunkiohjelman toimeenpanoon.

Päätelmät korostaa, että kaupunkien tulee osallistua EU:n lainsäädäntöprosessiin varhaisessa vaiheessa paremman sääntelyn edistämiseksi ja sääntelyn toimeenpanopaineen vähentämiseksi varmistamalla, että EU-säädökset huomioivat kaupunkien näkökulman.

EU-tukia päätelmät käsittelee epäsuorasti, todeten että koheesiopolitiikan kaupunkipainotus on ajan myötä kasvanut, mukaan lukien pakollinen 8 %:n ERDF-rahoituksen kohdennus kaudella 2021–2027. Päätelmät myös korostaa, että Euroopan kaupunkialoite (EUI) ja URBACT tarjoavat tärkeää ja toisiaan täydentävää suoraan tukea kaupungeille. Päätelmät korostaa että koheesiopolitiikan väliarvio tarjoaa kaupungeille uusia mahdollisuuksia esimerkiksi sosiaalisen, kohtuuhintaisen ja kestävän asumisen, energiatransition, vesien hallinnan, kilpailukyyn, puolustuksen ja osaamisen kehittämisen aloilla.

Päätelmissä nostetaan myös esille RRF-instrumentti, joka tukee kaupunkien elpymistä ja resilienssiä erityisesti vihreän ja digitaalisen siirtymän kautta mutta myös sosiaalisen ja kohtuuhintaisen asumisen kehittämisessä.

Linjauksina tulevalle toiminnalle päätelmät korostaa, että EU- ja kansallisen tason koordinaation, yksinkertaistamisen ja kapasiteetin vahvistamisen tulee parantua, jotta kaupunkien hallinto ja investointikyky vahvistuvat. Erityisesti keski-suuret ja pienemmät kaupungit kohtaavat rajoitteita EU-rahoituksen hyödyntämisessä.

Päätelmät korostaa myös kumppanuuksien merkitystä kansalaisyhteiskunnan ja yksityisen sektorin kanssa sekä korostaa, että kaupunkien tarpeet tulee sisällyttää läpileikkävasti EU:n välineisiin integroidun, osallistavan ja kestävän kehityksen edistämiseksi.

Niin ikään päätelmissä kehoitetaan komissiota vahvistamaan EU-politiikan alueellista ja kaupunkinäkökulmaa edelleen hyödyntäen EU:n Agendaa kaupungeille sekä peräänkuuluttaa komissiota selkiyttämään tämän uuden Agendan ja EU:n kaupunkiagendan täydentävyyttä ja rinnakkaisuutta jatkuvassa vuoropuhelussa jäsenvaltioiden ja paikallisviranomaisten kanssa, varmistaen johdonmukaisuuden ja välttämättömyydet.

Päätelmissä nostetaan myös digitaalisen viestinnän keskeinen rooli kaupunkien elämänlaadun parantamisessa. Hyvänä seikkana todetaan EU Cities -verkkosivuston käyttöönoton ja sen suunnitellun integroinnin tulevaan EU Cities Platform -alustaan, tavoitteenaan helpottaa kaupunkien ja EU-tason välistä yhteistyötä.

Lopuksi päätelmät vahvistaa, että kaupungit ovat välttämättömiä kumppaneita EU-politiikan suunnittelussa ja täytäntöönpanossa ja että niiden tulee osallistua järjestelmällisesti vuoropuheluun, kuulemisiin ja toimeenpanoprosesseihin EU-instituutioiden kanssa.

EU:n oikeuden mukainen oikeusperusta/päätöksentekomenettely

-

Käsittely Euroopan parlamentissa

-

Kansallinen valmistelu

Alue- ja rakennepolitiikan EU4-jaosto (laaja kokoonpano) 12.2.2026
EU-ministerivaliokunta 18.-20.2.2026 (kirjallinen menettely)

Eduskuntakäsittely

Suuri valiokunta 20.2.2026

Kansallinen lainsäädäntö, ml. Ahvenanmaan asema

-

Taloudelliset vaikutukset

-

Muut asian käsittelyyn vaikuttavat tekijät

-

Asiakirjat

Komission tiedonanto asiakirjasta "EU:n Agenda kaupungeille: kasvun ja vaurauden edistäminen" (COM (2025) 739 final).

Yleisten asioiden neuvoston päätelmäluonnos (6300/26)

Laatijan ja muiden käsittelijöiden yhteystiedot

Erityisasiantuntija Olli Voutilainen, TEM, olli.voutilainen@gov.fi, p. 040 5088 638

Neuvotteleva virkamies Olli Maijala, YM, olli.maijala@gov.fi, p. 029 525 0174

EU-erityisasiantuntija Sarita Friman, VNEUS, sarita.friman@gov.fi, p. 050 441 0966

VAHVA-tunnus

EU/105/2026

Liitteet Napsauta tähän ja kirjoita liitteet

Viite Napsauta tähän ja kirjoita viite

Koheesiopolitiikan väliarviointi 2021–2027; opit tulevaisuutta varten

Kokous

Yleisten asioiden neuvosto; koheesioasiat 26.2.2026

Eduskuntatunnus

Käsittelyvaihe ja jatkokäsittelyn aikataulu

Yleisten asioiden neuvosto kokoontuu 26.2.2025 Brysselissä.

Puheenjohtajamaan tausta-asiakirjan pohjalta käydään politiikkakeskustelu koheesiopolitiikan väliarvioinnista saaduista opeista osana valmistautumista EU:n seuraavalle monivuotiselle rahoituskehyskaudelle 2028–2034.

Tausta-asiakirjaa ei ollut muistiota kirjoitettaessa vielä saatu.

Välitarkasteluun liittyi komission säädösehdotuksia, joilla päivitettiin investointiprioriteetteja vastaamaan muuttunutta geopoliittista, taloudellista ja sosiaalista tilannetta Euroopan alueilla sekä tavoiteltiin ohjelmien toimeenpanon nopeuttamista. Valtioneuvosto antoi asiassa U 17/2025 vp kirjelmän. Komissio on antanut ehdotuksensa MFF 2028–2034 rahoituksesta ja prioriteeteista heinäkuussa 2025. Suomi on linjannut tavoitteistaan koheesiosektorille osana kumppanuussuunnitelmaa U 53/2025 vp ja U 70/2025 vp kirjelmässään.

Tarkoitus on käydä näkemystenvaihto. Päätöksiä asiakohdassa ei tehdä.

Suomen kanta

Valtioneuvoston selvityksessä (U 17/2025 vp) Suomen kantoja koheesiopolitiikan väliarviointiin on linjattu muun muassa seuraavasti:

Valtioneuvosto tukee komission ehdotusta suunnata koheesiovaroja kokonaisturvallisuuden lisäämiseen.

Valtioneuvosto näkee sotilaallisen liikkuvuuden hankkeiden, puolustusta palvelevan infrastruktuurin rakentamisen sekä puolustusteollisuuden monipuolisen kehittämisen vahvistavan alueiden kilpailukykyä ja lisäävän työllisyyttä.

Lisäksi Valtioneuvoston selvityksessä U 53/2025 vp on muodostettu Suomen kantoja koheesiopolitiikasta osana komission ehdottamaa kumppanuusrahastokokonaisuutta 2028–2034. Suomen kantoja on täsmennetty Valtioneuvoston selvityksessä U 70/2025 vp.

Komission ehdotusten rahoituksen mitoitukseen otetaan kantaa erikseen osana rahoituskehysneuvottelujen kokonaisuutta.

Pääasiallinen sisältö:

Puheenjohtajavaltio ei ole perusmuistiota kirjoitettaessa vielä toimittanut tausta-asiakirjaa.

EU:n alue- ja rakennepolitiikan ohjelmakausi 2021–2027 on edennyt jälkipuoliskolleen ja tukikelpoisuusaika päättyy vuoden 2029 loppuun. Jäsenvaltioiden tuli tehdä 31.3.2025 mennessä ohjelmien puolivälitarkastelu. Välitarkasteluun liittyi komission säädösehdotuksia, joilla päivitettiin investointiprioriteetteja vastaamaan muuttunutta geopoliittista, taloudellista ja sosiaalista tilannetta Euroopan alueilla sekä tavoiteltiin ohjelmien toimeenpanon nopeuttamista. Valtioneuvosto antoi asiassa U 17/2025 vp kirjelmän.

Asetukset (2025/1913 ja 2025/1914) strategisiin haasteisiin vastaamiseksi EU:n alue- ja rakennepolitiikan välinein ovat tulleet voimaan 20.9.2025. Ne sisältävät viisi uutta painopistettä, joista Suomen kannalta keskeisin oli puolustusstrateginen kilpailukyky, ml. siihen liittyvät teknologiat.

Välitarkastelun jälkeen halukkaat maat ovat suunnanneet ohjelmarahoitusta uudelleen loppuohjelmakaudelle entisen kehyksensä rajoissa. Vuoden 2025 loppuun mennessä 24 jäsenvaltiota on jättänyt ohjelmamuutosehdotuksen. Näistä valtaosa liittyy puolustus- teemaan.

Valtioneuvosto päätti 9.10.2025 tehdä koheesiopolitiikan väliarvioinnin yhteydessä jäsenvaltioille mahdollistetun ohjelmamuutoksen, jolla lisättäisiin Manner-Suomen Uudistuva ja osaava Suomi 2021–2027-ohjelmaan kaksi uutta toimintalinjaa. Ehdotus on jätetty komissiolle 16.12.2025.

Ohjelmamuutoksella Euroopan aluekehitysrahaston (EAKR) rahoituksesta siirrettäisiin 14 % (203 milj. euroa, sis. kansallinen vastinrahoitus) ja Euroopan sosiaalirahaston (ESR+) rahoituksesta 10 % (97 milj. euroa, sis. kansallinen vastinrahoitus) kahteen uuteen puolustusaiheiseen erityistavoitteeseen:

Toimintalinja 8: Kaksikäyttöistä tuotantoa edistävä Suomi

Erityistavoite 8.1

Puolustusteollisuutta ja kaksikäyttöisyyttä tukevan teollisuuskapasiteetin vahvistaminen

Toimintalinja 9: Turvallisuutta rakentava Suomi

Erityistavoite 9.1:

Sotilaallista liikkuvuutta edistävän kaksikäyttöisen liikenneinfrastruktuurin kehittäminen

Puheenjohtajavaltion kysymykset:

1. *[Koheesiopolitiikan väliarvioinnissa luotujen] kannustimien ja joustojen tarkoituksena oli tukea nopeampaa varojenkäyttöä ja helpottaa painetta jäsenvaltioiden budjeteille. Ottaen huomioon jäsenvaltioiden kokemukset väliarvioinnista, miten kannustimet ja joustot voitaisiin suunnitella kaudelle 2028–2034*

siten, että koheesiopolitiikan yhdenmukaisuus EU:n strategisten painopisteiden kanssa, kilpailukyky mukaan lukien, vahvistuisi entisestään?

2. *Väliarviointi korostaa sellaisen ohjelmointikehyksen merkitystä, jossa vakaus yhdistyy reagoitakykyyn. Väliarvioinnista saatujen kokemusten valossa, miten tulevassa ohjelmointikehyksessä voidaan saavuttaa tasapaino riittävän strategisen punninnan ja nopean toimeenpanon varmistamisen välillä, erityisesti taloudellisten tai geopoliittisten muutosten aikana?*
3. *Kun investointien alaa on laajennettu ja uusia toimijoita on tullut mukaan, mitä oppeja väliarvioinnista voidaan saada hallinnollisen kapasiteetin ja toimeenpanon vahvistamiseksi, jotta kaikki jäsenvaltiot ja alueet voivat tehokkaasti hyötyä koheesiopolitiikasta tulevaisuudessa?*

EU:n oikeuden mukainen oikeusperusta/päätöksentekomenettely

Kokouksessa ei tehdä päätöksiä tässä asiakohdassa.

Käsittely Euroopan parlamentissa

-

Kansallinen valmistelu

Alue- ja rakennepolitiikan jaosto (EU4), laaja kokoonpano 12.2.2026
EU-ministerivaliokunta kirjallinen menettely 18.– 20.2.2026

Eduskuntakäsittely

Suuri valiokunta 20.2.2026

Kansallinen lainsäädäntö, ml. Ahvenanmaan asema

Ohjelmakaudella 2021–2027 keskeinen kansallinen sääntely:

Laki alueiden kehittämisestä ja Euroopan unionin alue- ja rakennepolitiikan toimeenpanosta (756/2021, ns. toimeenpanolaki): Sääntelee alueiden kehittämisen tavoitteita, viranomaisia ja niiden tehtäviä, ohjelmatyötä sekä yhteistyömenettelyjä.

Alueiden kehittämisen ja Euroopan unionin alue- ja rakennepolitiikan hankkeiden rahoittamisesta annettu laki (757/2021, ns. rahoituslaki): Määrittelee tuet ja niiden myöntämisen edellytykset (kansalliset ja EU-varat).

Ahvenanmaan itsehallintolain (1144/1991) 18 ja 27 §:ssä säädetään valtakunnan ja Ahvenanmaan maakunnan välisestä toimivallan jaosta. Itsehallintolain 18 §:n mukaan Ahvenanmaan maakunnalla on lainsäädäntövalta asioissa, jotka koskevat muun muassa työllisyyden edistämistä ja elinkeinotoimintaa tietyin rajoituksin. Ahvenanmaan maakunta vastaa EU:n alue- ja rakennepolitiikan ohjelmien valmistelusta ja hallinnoinnista maakunnassa.

Taloudelliset vaikutukset

Näkemystenvaihdolla ei ole suoria taloudellisia vaikutuksia.

Muut asian käsittelyyn vaikuttavat tekijät

Asiakirjat 6299/26

Laatijan ja muiden käsittelijöiden yhteystiedot

TEM erityisasiantuntija Eliisa Hujala, [Error! Hyperlink reference not valid.](#), p. 029 506 4949

VNEUS/EU-erityisasiantuntija Sarita Friman, [Error! Hyperlink reference not valid.](#), p. 0295 163 144

VAHVA-tunnus

EU/105/2026